

отношения с близките в социално отношение групи, но може да се окаже и онзи, който трябва да избягва останалите заради честите конфликти ...

През последните години в чергарството настъпиха дълбоки изменения: селския номадизъм намалява, за сметка на увеличаването на градския номадизъм и на вече подчертаното полу-усядане, което се забелязва предимно около големите метрополиси. Моторизацията от най-добро качество позволява професионалната активност да покрива доста широка зона около фиксираното място, без при това да се налага непрекъснато преместване със семейството. Интензивната урбанизация, от своя страна, запълва последните номадски местостоянки, прави спирането все по-трудно и увеличава забраните. Това неблагоприятно положение е резултат от противоречивото регламентиране на престоя в рамките на политиката за стабилизиране на номадите.

Така се оказва, че когато броя на Чергарите се увеличава, качеството на пътуването намалява. Пътят се превръща в тунел, а местостоянките в контролирани заграждения. Отсядането при авторитарни режими най-често се извършва при лоши условия, което довежда да загубване на психологическата, социална и икономическа адаптивност. Когато пътуването се превърне в имажинерно и това продължи дълго време, Чергарите започват да изпитват отрицателното влияние на неговото отсъствие (болести, разрушаване на семейството, агресивност, закононарушения и т.н.). Това може да доведе до криза в общността на Циганите и Чергарите с тенденция към окончателно разцепление на две култури: първо, константна, хомогенна и организирана — на Циганите и Чергарите номади или временно отседналите техни представители и второ, варираща в географско отношение, хетерогенна и разпокъсана след разпадането — на принудително уседналите. Принудителното усядане, прилагано през вековете в Испания, в Австрия от епохата на Мария-Тереза и Йозеф II и в страните от Централна и Източна Европа по време на комунистическите режими след 50-те години, са упражнили дълбоко деструктивно влияние върху циганските общности. [25] В този труден контекст, понастоящем в цяла Европа се развива един двустранен процес на интензификация на чергарството (около 20 — 30% от 800 000-те хиляди български цигани например, само за две години са възобновили полу-номад-